

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie Z. P. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 31 stycznia 2014 r., znak (...) odmawiającej mu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku zaistniałego w dniu 27 czerwca 2007 r.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Wnioskodawca był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku mechanika maszyn. W dniu 27 czerwca 2007 r. podczas wykonywania obowiązków pracowniczych uniósł jedną z maszyn i poczuł silny ból w kręgosłupie. Czynność tę wnioskodawca wykonywał samodzielnie. W tym dniu nikogo nie powiadomił o zdarzeniu. Do końca tygodnia wnioskodawca kontynuował pracę. Ból nie ustępował, więc w dniu 2 lipca 2007 r. zgłosił się do lekarza.

U wnioskodawcy stwierdza się zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z dyskopatią L5/S1 z okresowym zespołem bólowym, obecnie bez objawów korzeniowych. W dniu 2 lipca 2007 r. u wnioskodawcy rozpoznano skręcenie kręgosłupa lędźwiowego, dyskopatię L5/S1. W badaniu (...) z 7 października 2009 r. opisano niewielką wypuklinę na poziomie L5/S1 z minimalnym uciskiem na prawy korzeń L5. W badaniu TK kręgosłupa z dnia 23 sierpnia 2011 r. opisano zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, największe na poziomie L5/S1 z wypukliną dyskową zwężającą prawy otwór międzykręgowy. Na skutek wypadku przy pracy wnioskodawca nie doznał uszczerbku na zdrowiu. Zgłaszane przez wnioskodawcę dolegliwości nie są skutkiem urazu zewnętrznego kręgosłupa, zaś niestabilności kręgosłupa na skutek zmian zwyrodnieniowych. Brak jest danych aby bezpośrednio po wypadku wnioskodawca był leczony z powodu uszkodzenia korzeni rdzeniowych, co jest podstawą orzekania uszczerbku na zdrowiu. Wnioskodawca był leczony z powodu zespołu bólowego kręgosłupa lędźwiowego, będącego skutkiem urazu przeciążeniowego – dźwignięcia ciężaru. Dolegliwości wnioskodawcy były głównie skutkiem przewlekłej niestabilności kręgosłupa lędźwiowego na poziomie L5/S1, czego radiologicznym objawem są zmiany zwyrodnieniowe na trzonach kręgów. Sam fakt, że dolegliwości bólowe wnioskodawcy ujawniły się podczas pracy nie przesądza o wystąpieniu uszczerbku na zdrowiu. Na skutek powyższego wypadku wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy oraz samodzielnej egzystencji i nie doznał uszczerbku na zdrowiu.

Z punktu widzenia ortopedy rozpoznaje się u wnioskodawcy zespół bólowo – dysfunkcyjny kręgosłupa w przebiegu zmian zwyrodnieniowych odcinka lędźwiowo – krzyżowego z wielopoziomową dyskopatią z nieznacznym kręgozmykiem L4/L5, uraz przeciążeniowy odcinka lędźwiowego w 2007 r., stan po endoprotezoplastyce biodra prawego z dużą dysfunkcją, skrzywienie statyczne kręgosłupa w przebiegu skrócenia (...).

Na skutek wypadku przy pracy wnioskodawca nie doznał zmian w układzie kostnym. Dominują zmiany zwyrodnieniowo - wytwórcze z dyskopatiami. Dolegliwości wnioskodawcy były głównie skutkiem przewlekłej niestabilności kręgosłupa lędźwiowego na poziomie L5/S1, czego radiologicznym objawem są zmiany zwyrodnieniowe na brzegach trzonów kręgów. Sam fakt, że dolegliwości wnioskodawcy ujawniły się lub zaostrzyły podczas pracy nie powoduje uszczerbku na zdrowiu. Uraz skrętny lub przeciążeniowy odcinka lędźwiowego bez zmian kostnych zazwyczaj doprowadza do okresowego (niedługotrwałego) zaostrzenia przewlekłego zespołu bólowego kręgosłupa.

Wobec nie stwierdzenia przez neurologa oraz ortopedę uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy oddalono dalsze wnioski dowodowe strony odwołującej się na okoliczność czasokresu trwania rehabilitacji, zasadności i potrzeby jej kontynuacji oraz czy utrata możliwości zarobkowania spowodowała u wnioskodawcy stres życiowy. Stwierdzone u wnioskodawcy schorzenia mają charakter samoistny, nie zostały spowodowane wypadkiem przy pracy. Niezasadny był również wniosek o przesłuchanie świadka J. P. oraz wnioskodawcy na okoliczność stanu jego zdrowia przed i po wypadku, bowiem kwestia ta wymaga wiadomości specjalnych i w tym przedmiocie wypowiedzieli się biegli sądowni na podstawie dokumentacji lekarskiej.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd Rejonowy oparł się na opiniach biegłych sądowych lekarzy neurologów i ortopedy, uznając je za przydatne dla rozpoznania sprawy. Biegli ustosunkowali się do wszystkich zarzutów strony odwołującej się składanych w pismach procesowych. W znacznej mierze zarzuty te stanowiły gołosłowną polemikę z ustaleniami biegłych, motywowaną roszczeniową postawą wnioskodawcy. U wnioskodawcy rozpoznano choroby samoistne dotyczące odcinka lędźwiowego kręgosłupa oraz biodra, które były przyczyną zgłaszanych dolegliwości. Na skutek urazu przeciążeniowego kręgosłupa, uznanego jako wypadek przy pracy wnioskodawca doznał jedynie przemijającego zespołu bólowego, który biorąc pod uwagę kontynuowanie pracy przez kolejne kilka dni po wypadku nie mógł być znaczny. Nie doznał uszkodzenia korzeni nerwowych oraz struktur kostnych.

W ocenie Sądu I instancji opinie biegłych były pełne, wyczerpujące, logiczne i spójne. Z tych też względów wniosek o dopuszczenie dowodu z ustnej uzupełniającej opinii biegłego E. R., Sąd oddalił.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał iż wniesione odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r., nr 199, poz. 1673 ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 3. ust. 1 cytowanej ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagłe -zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą.

Natomiast zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

W myśl art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe odszkodowanie w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia.

Stosownie do treści par. 8 ust. 1, 2 oraz 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974) lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia. Jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania. Jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz orzecznik ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej.

Zdaniem Sądu I instancji z dokonanych ustaleń wynika, iż na skutek wypadku przy pracy wnioskodawca nie doznał uszczerbku na zdrowiu w myśl powołanych przepisów. Z tych też względów jego roszczenia nie mogły zostać uwzględnione.

Apelację od powyższego orzeczenia w całości wniósł wnioskodawca.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił

I. naruszenie przepisów postępowania które miało istotny wpływ na wynik sprawy przez:

a) oddalenie wniosku dowodowego wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego ortopedy mimo, iż ta nie jest sporządzona zgodnie z wymogami fachowości i pomija okoliczności istotne w sprawie zwłaszcza fakt

urazu doznanego przez Z. P. (1), który został uznany za wypadek przy pracy oraz czasookresu pozostawania przez niego na zasiłku rehabilitacyjnym i uznania go początkowo za całkowicie a następnie za częściowo niezdolnego do pracy zarobkowej. Dodatkowo nie wyjaśnienia przyczyn dlaczego biegły uważa, że doznany uraz nie był przyczyną zewnętrzną oraz pacjent doznał go podczas wykonywania normalnych obowiązków służbowych, nie wskazuje jakie okoliczności przemawiają za uznaniem, że ujawnione dolegliwości bólowe wnioskodawcy były wynikiem niestabilności kręgosłupa lędźwiowego, z jakiego powodu brak jest dokumentacji z leczenia po 2.07.2007 r. co było przyczyną uniemożliwienia biegłemu analizy stanu klinicznego Z. P..

b) brak wezwania ww. biegłego na rozprawę celem umożliwienia mu osobistego zadawania pytań pomimo pisemnego wniosku powoda w tym co uniemożliwiło wnioskodawcy obronę jego praw i wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

c) brak dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu ortopedii i medycyny pracy mimo niewyjaśnienia wszystkich okoliczności spornych i sugestii biegłego ortopedy traumatologa, że co do okoliczności spornych wypowiedzieć się winien również biegły z zakresu medycyny pracy.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku do ponownego rozpatrzenia ewentualnie o zmianę wyroku i uwzględnienia odwołania w całości, podtrzymując wnioski o przeprowadzenie dowodów z uzupełniającej opinii biegłego ortopedy oraz przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy.

Na rozprawie pełnomocnik wnioskodawcy poparł wniesioną przez niego apelację, wniósł o jej uwzględnienie i uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Nadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz Ubezpieczonego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przypisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawcy jako bezzasadnej.

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Nim jednak Sąd Okręgowy uzasadni wskazane stanowisko co do meritum, wskazać należy, że w myśl art. 378 § 1 kpc. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji. Tym samym w granicach zaskarżenia sąd odwoławczy jest uprawniony do merytorycznego rozpoznania sprawy. Oznacza to, że może dokonywać własnych ustaleń faktycznych prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestając na materiale zebranym w I instancji (art. 381 i 382 KPC). Do przyjętych ustaleń faktycznych może zastosować właściwe przepisy prawa materialnego niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji, będąc ewentualnie związany oceną prawną lub uchwałą SN (art. 386 § 6, art. 398²⁰ i 390 § 2 KPC). Nadto Sąd odwoławczy nie jest związany przedstawionymi w apelacji zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go jedynie zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (uchw. SN (7) z 31.1.2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55; zob. też post. SN z 16.6.2004 r., I CZ 40/04, L.; wyr. SN z 6.6.2007 r., II PK 318/06, OSNAPiUS 2008, Nr 23-24, poz. 344). Te natomiast, na gruncie rozpoznawanej sprawy, wskazywały szeroko na nieprawidłową ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego co do charakteru i wymiaru uszczerbku na zdrowiu poniesionego przez wnioskodawcę na skutek wypadku z dnia 27 czerwca 2007 r. Tak więc Sąd Okręgowy był uprawniony do poczynienia własnych wszechstronnych ustaleń w tym przedmiocie, zarówno przy uwzględnieniu twierdzeń stron, jak i wszelkich niezbędnych dowodów.

Mając na uwadze zarzuty apelacji w kwestii spornej i uznając konieczność uzupełnienia materiału dowodowego Sąd Okręgowy w Łodzi, na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 czerwca 2016 r., dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego lekarza medycyny pracy na okoliczności jak w postanowieniu z dnia 5 czerwca 2014 r. k.26 akt sprawy – tj. czy w związku z wypadkiem przy pracy wnioskodawca doznał:

- stałego uszczerbku na zdrowiu, czyli takiego naruszenia sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy,
- długotrwałego uszczerbku na zdrowiu czyli takiego naruszenia sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy mogące ulec poprawie, a jeśli tak to w jakiej procentowej wysokości
- czy na skutek wypadku wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji.

W wykonaniu powyższego biegły sądowy z zakresu medycyny pracy P. R. przedłożył pisemną opinię, w której wskazał, że odwołujący Z. P. (1) doznał w dniu 27.06.2007r. wypadku przy pracy w postaci urazu przeciążeniowego odcinka L-S kręgosłupa na bazie istniejących już wtedy zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych, w wyniku dźwignięcia - szarpnięcia maszyny w miejscu pracy. Jak podaje, poczuł wtedy silny ból w okolicy lędźwiowej, bezpośrednio po tym zdarzeniu przerwał pracę. Następnego dnia zgłosił się do zakładu pracy i został usłany do domu i do lekarza (...), który skierował go do ortopedy. Wnioskodawca rozpoczął leczenie, które trwało 182 dni z powodu z. bólowego korzeniowego odcinka L-S.a następnie wrócił do pracy do innego zakładu pracy jednak nadal kontynuował leczenie dolegliwości bólowych kręgosłupa.

Biegły po zapoznaniu się z opiniami wszystkich biegłych podzielił wnioski z tych opinii w tej części w jakiej biegli wskazali, iż w zdecydowanym zakresie za powstanie tego zespołu bólowego odpowiedzialne są zaawansowane zmiany zwyrodnieniowe, ale nie można wykluczyć jednak udziału urazu przeciążeniowego wypadku przy pracy- szarpnięcia maszyny - który nasilił - wyzwolił dolegliwości u wnioskodawcy i rozłożyć proporcjonalnie udział obu czynników składających się na powstanie zespołu bólowego korzeniowego u wnioskodawcy.

Powyższy wypadek wyczerpuje znamiona wypadku przy pracy, a uraz – uszkodzenie, spełnia definicję długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (dolegliwości i leczenie trwały ponad 6 m-cy). Jednak udział samego wypadku przy pracy - urazu przeciążeniowego - w powstaniu tego zespołu bólowego jest znacznie mniejszy w stosunku do istniejących w chwili wypadku u wnioskodawcy zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych w odcinku lędźwiowym kręgosłupa. Wobec tego zdaniem biegłego procent uszczerbku na zdrowiu wynikający bezpośrednio z urazu przeciążeniowego (wypadku przy pracy), stanowi jedynie część całości, jaka wynika z „tabeli uszczerbkowej”. Biegły uznał, że udział samego urazu przeciążeniowego stanowi jedynie 20%, a udział zmian zwyrodnieniowych 80% w powstaniu zespołu bólowego korzeniowego odcinka L-S kręgosłupa. W konsekwencji przyjmując, zgodnie z tabelą uszczerbkową 5% długotrwałego uszczerbku zdrowiu wg punktu 94c (5-25%), zdaniem biegłego wnioskodawca doznał 1% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu bezpośrednio w wyniku wypadku przy pracy, gdyż za pozostałe 4 % odpowiadałyby zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, ale traktowane są jako choroba samoistna niezwiązana z urazem - wypadkiem przy pracy. /pisemna opinia biegłego w dziedzinie medycyny pracy i neurologii P. R. k. 184 -195/.

Strona powodowa wskazanej opinii nie kwestionowała, natomiast organ rentowy przedstawił umotywowane zastrzeżenia.

W piśmie procesowym z dnia 25 lipca 2016 r. wskazał, iż dotychczasowe opinie biegłych przeprowadzone w sprawie jednoznacznie wskazywały, iż dolegliwości odczuwane przez wnioskodawcę nie były skutkiem zewnętrznego urazu, lecz zmian zwyrodnieniowych schorzenia samoistnego. Wszyscy wskazani biegli podobnie jak komisja lekarska nie stwierdzili objawów korzeniowych. Organ rentowy podał, iż nieprawdą jest że wnioskodawca wykorzystał pełen okres zasiłku chorobowego. Tylko bowiem pierwsze ze zwolnień od 2 do 10 lipca 2007 r. zostało wydane z kodem G54 (zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych). Kolejne zwolnienia (wszystkie do dnia 30 listopada 2007 r.) były wydawane z powodu schorzenia oznaczonego kodem M 47 (zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa) Nadto wnioskodawca przez cały okres był leczony przez ortopedę nie neurologa, stąd należy dojść do wniosku, że powodem zwolnienia były zmiany samoistne, a nie przebyty uraz przeciążeniowy. Organ rentowy wskazał też, że dokumentacja przedstawiona przez wnioskodawcę potwierdziła jedynie 5 miesięczny okres rzeczywistego naruszenia sprawności. Prowadzone leczenie pozwoliło na odzyskanie sprawności i powrót do zatrudnienia w grudniu 2007 r.

Tymczasem podstawą do orzeczenia uszczerbku na zdrowiu może być tylko takie naruszenie sprawności organizmu, która trwa powyżej 6 miesięcy. Wobec powyższego organ rentowy wniósł o pominięcie opinii biegłego i oddalenie apelacji, względnie dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej celem odniesienia się przez biegłego do wskazanych zarzutów / pismo ZUS k. 2002-202 v. /.

Zarządzeniem z dnia 2 sierpnia 2016r. Sąd Okręgowy zobowiązał biegłego do ustosunkowania się do wskazanych zarzutów i zgodnie z żądaniem strony pozwanej wezwał go na termin rozprawy. /zarządzenie k.205/.

W opinii uzupełniającej z dnia 10 sierpnia 2016 r. biegły P. R. w całości podtrzymał swoją opinię w sprawie. Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej wskazał, iż zarówno biegły ortopeda, jak i biegli neurologi dochodząc do przekonania, iż brak jest uszczerbku na zdrowia wnioskodawcy, błędnie uznali, iż uraz przeciążeniowy nie był spowodowany przyczyną zewnętrzną, całkowicie pomijając definicję wypadku przy pracy. Tymczasem sporne zdarzenie bezspornie zostało jako taki zakwalifikowane. Wystąpienie zaś zmian zwyrodnieniowych nie wyklucza powstania urazu przeciążeniowego tj. wypadku przy pracy i związanego z nim uszczerbku na zdrowiu. Biegły podał też, że fakt, iż wnioskodawca korzystał ze zwolnienia lekarskiego mniej niż 182 dni nie jest argumentem przemawiającym za brakiem długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Ten bowiem nie jest uzależniony od czasu trwania zwolnienia lekarskiego, lecz okresu leczenia dolegliwości. To zaś w przypadku wnioskodawcy przekraczało 6 miesięcy. Fakt zaś stosowania różnych kodów z klasyfikacji (...) oraz leczenia dolegliwości w poradni ortopedycznej nie zaś neurologicznej, nie ma znaczenia bowiem w przypadku schorzeń dotyczących patologii krążka międzykręgowego kody stosowane są znamienne, zaś leczenie się u jednego specjalisty nie wyklucza faktu leczenia przez niego schorzeń innego rodzaju.

Odnosząc się do powyższego strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie wnosząc o pominięcie ww. opinii.

Pełnomocnik organu rentowego nie stawiał się na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku i nie skorzystał z dalszej możliwości zadawania pytań biegłemu.

Pełnomocnik wnioskodawcy poparł natomiast apelację nie wnosząc do przedmiotowej opinii biegłego żadnych zastrzeżeń.

Przechodząc do meritum w ocenie Sądu Okręgowego, skarżący nieprawidłowo wskazuje, że w sprawie zachodziła potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego ortopedy lub innego biegłego tej specjalności. Natomiast częściowo zasadnie podnosi, iż Sąd Rejonowy błędnie oszacował wysokość uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy, w związku z doznany przez ubezpieczonego wypadkiem przy pracy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku, nr 167, poz. 1322) jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2002 r. Nr 234, poz. 1974).

Art. 233 § 1 kpc. stanowi, natomiast iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Z kolei zgodnie z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwym jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy, będąca podstawą określenia wysokości uszczerbku na zdrowiu, warunkująca przyznanie jednorazowego odszkodowania na podstawie art. 11 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322) w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 27 marca 2015 r., wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w rzetelnie przeprowadzonym dowodzie z opinii biegłych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłych lekarzy neurologów oraz ortopedy. Przy czym, w postępowaniu apelacyjnym wnioskodawca, kwestionując wnioski wszystkich wskazanych opinii, domagał się przeprowadzenia uzupełniająco dowodu z opinii biegłego lekarza ortopedy lub innego biegłego tej specjalności, nadto wskazywał na nieuprawniony brak dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy.

Nadmienić należy, iż zarówno biegli neurologi, jak i biegły ortopeda uznając brak uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy z tytułu wypadku przy pracy, kategorycznie wskazywali na wystąpienie u niego urazu przeciążeniowego. Ich opinie były spójne i wyczerpujące, z tych też względów nie sposób dojść do przekonania, iż kolejna opinia biegłego tej samej specjalności lub kolejna opinia uzupełniająca mogłyby wносить okoliczności nie będące jeszcze przedmiotem ich analizy, a ważkie do rozstrzygnięcia. Z tych też względów Sąd II instancji, zwolniony z obowiązku mnożenia dowodów w tej materii, wskazany wniosek pominął.

Niemniej jednak należy mieć na względzie, iż zadaniem biegłego nie jest rozstrzyganie zagadnień prawnych, a jedynie naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy. Jeżeli biegły, z przekroczeniem granic swoich kompetencji - obok wypowiedzi w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych - zamieści w opinii także sugestie co do sposobu rozstrzygnięcia kwestii prawnych, sąd powinien je pominąć (wyr. SN z 4.3.2008 r., IV CSK 496/07, niepubl.). Sąd nie jest więc związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnośnie do zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu, kwestii ustalenia i oceny faktów czy sposobu rozstrzygnięcia sprawy (wyr. SN z 6.2.2003 r., IV CKN 1763/00, niepubl.).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy- co słusznie podnosi apelujący - biegli dokonując oceny wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy zajęli stanowisko co do braku przyczyny zewnętrznej tego zdarzenia, wpływającej na stan jego zdrowia. Jednakże kwestia wystąpienia tej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy jest zagadnieniem prawnym podlegającym ocenie sądu. Z tych też względów przy bezspornym na gruncie rozpatrywanego przypadku przebiegu zdarzenia z dnia 27 czerwca 2007 r. i niekwestionowanym przez organ rentowy fakcie wystąpienia wypadku przy pracy z udziałem wnioskodawcy, okoliczność ta nie mogła pozostać bez wpływu na wynik sprawy, a ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy z całkowitym pominięciem tego stanu rzeczy zaakceptowane.

Wobec powyższego koniecznym dla rozstrzygnięcia stało się przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, który przy uwzględnieniu definicji wypadku przy pracy, przy szczegółowej analizie wszystkich jego przyczyn, oceniłby wysokość doznanego przez wnioskodawcę w tych okolicznościach uszczerbku na zdrowiu. Znamionym jest również, iż na ewentualną potrzebę przeprowadzenia takiego dowodu w procesie przed Sądem I instancji wskazywał już biegły neurolog J. Z.. Z tych też względów zarzuty apelacji wskazujące na nieuprawnione pominięcie wskazanego dowodu, uznać należało za w pełni trafne.

Ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy dokonano w oparciu o wspomnianą opinię biegłego z zakresu medycyny pracy P. R. oraz wydaną przez niego opinię uzupełniającą, które Sąd Okręgowy uznał za logiczne i spójne. Opinie nie zawierały luk, odpowiadały postawionym tezom dowodowym, były jasne odnosiły się do twierdzeń i wniosków obu stron postępowania, nadto były uzasadnione tj. pozwalały na analizę i kontrolę trafności wywiedzionych wniosków końcowych. Przedmiotowe opinie nie budziły też zastrzeżeń co do poprawności przyjętych założeń a mianowicie faktu wystąpienia wypadku przy pracy, który był udziałem wnioskodawcy oraz działania przyczyny zewnętrznej w wyniku, której powstał dostrzeżony już przez wszystkich biegłych uraz przeciążeniowy. Biegły skrupulatnie odpowiedział na zastrzeżenia strony pozwanej co do możliwości wystąpienia wypadku przy pracy, także w przypadku osób posiadających schorzenia samoistne. Powyższe znajduje pełne potwierdzenie w ugruntowanym już orzecznictwie. Zgodnie z judykaturą przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik zewnętrzny, który jest zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym uchwała 7 sędziów SN - zasada prawna z dnia 11 lutego 1963 r. III PO 15/62 OSNC 1963/10/215). Istnienie przyczyny wewnętrznej nie wyklucza przyjęcia, że zdarzenie miało miejsce na skutek działania czynnika zewnętrznego (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 z późn. zm.). Nadmierny wysiłek pracownika przy dźwiganiu ciężarów może być uznany za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy, także wtedy, gdy przestrzegane były normy określone w rozporządzeniu Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz (...) z dnia 1 kwietnia 1953 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy ręcznym dźwiganiu i przenoszeniu ciężarów (Dz. U. Nr 22, poz. 89) (wyrok SN z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 419/00 (OSNP 2003, nr 5, poz. 136)). Wnioskodawca z uwagi na polecenie przełożonej przesuwał maszynę, którą zazwyczaj przestawiało kilka osób. W związku ze wskazanym działaniem, a także występującymi u niego zmianami zwyrodnieniowymi doznał urazu przeciążeniowego kręgosłupa. Tym samym wnioski wywiedzione przez biegłego w tym przedmiocie nie mogą być kwestionowane.

Biegły rzeczowo wyjaśnił też w jakim zakresie choroba tkwiąca w organizmie wnioskodawcy, a w jakim uraz przeciążeniowy powstały w wyniku wypadku, miały wpływ na stan jego zdrowia. Prawdliwość oceny w tym zakresie w żaden sposób nie została podważona. Z tych też względów nie sposób uznać wniosków biegłego co do tego, iż uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy w 80 % jest następstwem jego stanu zdrowia, zaś w 20 % konsekwencją urazu doznanego podczas wypadku, za niemiarodajne dla rozstrzygnięcia. Powyższe przełożyło się ostatecznie na 1% ocenę uszczerbku na zdrowiu przy przyjęciu zgodnie z tabelą uszczerbkową 5% długotrwałego uszczerbku zdrowiu wg punktu 94c (5-25%).

Bez wpływu na powyższą ocenę pozostają zarzuty podniesione przez organ rentowy. Brak podstaw do uznania, iż wnioskodawca nie spełnił warunku długotrwałego uszczerbku na zdrowiu gdyż udzielone mu po wypadku zwolnienie lekarskie trwało krócej niż 182 dni. Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 11 ust 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Dz.U.2015.1242 j.t. za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Tym samym w pełni zasadnym jest twierdzenie biegłego, iż stwierdzenie tego uszczerbku nie zależy od okresu trwania zwolnienia lekarskiego, lecz okresu trwania jego leczenia. Ten zaś na gruncie rozpoznawanego przypadku niewątpliwie przekraczał okres 6 miesięcy, a wnioskodawca leczył się ciągle także po powrocie do pracy.

Chybionymi są również sugestie, jakoby fakt zastosowania przez lekarzy leczących wnioskodawcę różnych kodów z klasyfikacji (...) oraz korzystania z opieki w poradni ortopedycznej nie zaś neurologicznej wskazywał, iż de facto wnioskodawca w związku z wypadkiem nie odczuwał istotnych dolegliwości korzeniowych, a co za tym idzie wypadek nie pozostawił następstw w postaci uszczerbku na zdrowiu. W ocenie Sądu - jak słusznie wskazał biegły, wobec wymiennego stosowania przez lekarzy kodów z klasyfikacji (...) w przypadku schorzeń dotyczących patologii krążka międzykręgowego, oraz możliwości leczenia wskazanych dolegliwości w poradniach różnego rodzaju, okoliczności te nie mogą być traktowane jako rozstrzygające w sprawie. Z tych też względów i ta argumentacja nie świadczy o nieprawidłowości rozumowania biegłego specjalisty i nietrafności wywiedzionych przez niego wniosków.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwany w żaden sposób nie wykazał braków lub błędów w opinii biegłego. W toku niniejszego postępowania dał jedynie wyraz swojej odmiennej ocenie uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy. Brak natomiast w stanowisku pozwanego rzeczowych i merytorycznych argumentów podważających ustalenia biegłego, utwierdził Sąd w przekonaniu, iż przedmiotowe opinie biegłego z zakresu medycyny pracy są rzetelnym źródłem pozwalającym obiektywnie ocenić stan zdrowia wnioskodawcy.

Organ rentowy co prawda po złożeniu pisemnej opinii uzupełniającej generalnie podtrzymał tożsame zastrzeżenia do opinii biegłego. Jednakże nie wskazał jakie aspekty dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy nadal nie zostały w sprawie wyjaśnione. Nie podważył też skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłego co do uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy spowodowanego wypadkiem. Nie skorzystał z możliwości zadawania pytań biegłemu nie stawiając się na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku. Tym samym twierdzenia organu rentowego, poparte tylko i wyłącznie jego subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego nie mogły zatem przynieść spodziewanego przez niego skutku procesowego.

Natomiast apelujący – co już podniesiono - nie kwestionował wskazanej opinii. Jednocześnie nie przedstawił żadnych argumentów potwierdzających jego twierdzenia co do istnienia wyższego niż 1 % uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem. Wobec tego uwzględnienie apelacji ponad wskazany zakres było niedopuszczalne

W dacie wydania decyzji wysokość jednorazowego odszkodowania za 1% uszczerbku wynosiła 730 zł. Na gruncie niniejszego postępowania biegły z zakresu medycyny pracy przekonująco wskazał, iż u ubezpieczonego w związku z wypadkiem przy pracy wystąpił uszczerbek właśnie tej wielkości.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy uwzględniając w części apelację wnioskodawcy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz Z. P. (1) kwotę 730 złotych tytułem 1% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu powstałego w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 27 czerwca 2007 r.

W pozostałym zaś zakresie na podstawie art. 385 kpc apelację wnioskodawcy jako bezzasadną oddalił.